

- бути власністю учасника;
- мати грошову оцінку;
- бути відчужуваним;
- належати до майна, яке може використовуватися для формування статутного капіталу створеної юридичної особи.

Список використаних джерел:

1. Про державну реєстрацію юридичних та фізичних осіб – підприємцю: Закон України від 15.05.2003 р. №755 – IV, із змінами // rada.kiev.ua.
2. Про власність : Закон України від 07.02.1991 р. № 697-ХІІ із змінами та доповненнями// rada.kiev.ua.
3. Кравчук В. Розмір статутного капіталу юридичної особи // Право України. - №2. – с.70 – 73.

Annotation. The article some problem issues about shaping and fixing size of statutory capital.

Key words: Statutory capital, jointstock company, company with limited responsibility, mini mum earnings.

В.В. Новодворська, к.е.н., доцент,

Т.В. Проценко Вінницький державний аграрний університет

ВИТРАТИ ОСНОВА ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ВИРОБНИЦТВА

В статті досліджуються деякі проблемні питання щодо витрат та формування собівартості виробництва.

Ключові слова: витрати , собівартість , виробництво , затрати , продукція.

Основним мотивом пою кінцевою метою є здійснення будь-якого виду бізнесу, його головною кінцевою метою є збільшення добробуту співвласників підприємства. Характеристикою його росту є зростання поточного та відкладеного їх доходу на вкладений капітал, джерелом якого є прибуток. Зниження ефективності недійової конкуренції, обмеженість фінансових ресурсів ускладнення управління підприємством, виникнення проблем зі збутом продукції призводять до зменшення прибутковості виробництва. Ці обставини підвищують значення обліку для керівництва, зокрема, обліку витрат та формування собівартості.

Процес управління підприємством передбачає своєчасне отримання керівництвом достовірної інформації, необхідної для прийняття ефективних рішень. Проведені дослідження свідчать про те що дані про витрати і доходи в цілому по підприємству, які наводяться у фінансової звітності, не відображують усієї картини формування собівартості, не дають можливості знайти причини її зростання і резерви зменшення її. Цієї інформації не вистачає для вирішення питань ціноутворення, визначення комерційної привабливості кожного з видів продукції, що випускається.

Тому для більш ефективного управління виробництвом велике значення має система обліку витрат та формування собівартості при побудові якої показник собівартості відобразатиме реальний стан справ. Допомогатиме у вирішенні питань ціноутворення, визначенні асортименту продукції, що випускається, та зменшуватиме ступінь ризиків щодо прийняття економічних рішень як користувачами фінансових звітів суб'єктів господарювання, так і керівним складом підприємства.

Собівартість продукції – одна з важливих економічних категорій. Це якісний показник за яким визначають, у що обходяться підприємству виробництво і збут продукції.

Алгоритм визначення собівартості – досить неоднозначна і складна процедура, оскільки потребує досконалого розуміння процесу формування собівартості, складу і класифікації складових її витрат.

Собівартість одиниці продукції є підставою для прийняття більшості управлінських рішень. Успіх підприємства залежить від своєчасної та достовірної інформації про формування собівартості, оскільки: витрати на виробництво є базою для встановлення ціни продажу інформація про собівартість є основою прогнозування виробництва та використовується для вирішення великої кількості поточних оперативних завдань управління. Визначення собівартості продукції підприємству необхідно для:

- оцінки виконання плану за певним показником і його динамікою;
- визначення рентабельності виробництва й окремих видів продукції;
- здійснення внутрішньовиробничого госпрозрахунку;
- виявлення резервів зниження витрат підприємства;
- розрахунку економічної ефективності від впровадження нової техніки, технологи, організаційно-технічних заходів;
- ціноутворення;
- обґрунтування рішення про виробництво нових видів продукції і зняття з виробництва застарілих виробів.

Отже собівартість продукції – синтетичний, узагальнюючий показник, що характеризує всі сторони діяльності підприємства, а також відображає ефективність його роботи.

У зв'язку з реформою бухгалтерського обліку та прийняттям П(С)БО 16 "Витрати" [1], затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 р. №318, внесено зміни до складу та порядку формування собівартості продукції, яка виробляється. Однак в Положенні не дано визначення дефініції собівартості продукції.

Собівартість продукції включає різні види витрат, що залежать і це залежать від роботи підприємства, впливають з характеру певного виробництва і не пов'язаних з ним безпосередньо. У зв'язку з цим велике значення має чітке визначення складу витрат, що формують собівартість.

Дослідження, проведені на підприємствах олійно-жирової галузі, продемонстрували, що часто поняття "витрати на виробництво і собівартість", вживаються як синоніми. Однак їх варто розрізняти, оскільки, з одного боку, вони близькі, з іншого – все-таки мають розбіжності. Перше поняття (витрати) співвідноситься з процесом виробництва взагалі, незалежно від його завершеності і характеру зв'язку з продуктом; друге (собівартість) – має на увазі завершеність виробництва, виділяє ту частину витрат які відносять на готовий продукт. Загальна сума витрат, що входять до собівартості продукції, дає уявлення про обґрунтованість, доцільність та адресність виробничих витрат.

Останнім часом у наукових працях, присвячених розгляду питань, які стосуються економічної сутності категорії витрат, наводяться різні міркування щодо відмінностей між визначеннями понять "витрати" та "затрати".

Визначено, що під терміном "витрати" розуміють усю сукупність різних видів ресурсів, витрачених на виробництво та реалізацію продукції, які формують її собівартість.

Однією з основних умов одержання достовірної інформації про собівартість продукції є науково обґрунтована класифікація витрат, що включають до її складу.

Під класифікацією в науці розуміють розподіл об'єктів, категорій за групами, класами та іншими залежно від їхніх загальних ознак, які характеризують зв'язки між об'єктами, що підлягають класифікації в єдиній системі відповідної галузі діяльності.

Собівартість складається з витрат, які відрізняються своєю роллю і значенням у виробничих процесах, способом віднесення на вироблений продукт. Тому особлива увага приділяється класифікації цих витрат за різними ознаками, що забезпечує більш глибоке вивчення складу і характеру витрат, застосування однакових, економічно обґрунтованих способів групування витрат у практиці обліку, контролю і ефективного керівництва.

Під час класифікації витрат підприємства необхідно пам'ятати що групування витрат, що застосовується в управлінському обліку, набагато ширше, ніж групування витрат фінансового обліку. Звичайно питання групування витрат залежить від поставленої мети, а тому важко знайти одну однакову придатну для всіх випадків класифікацію витрат яка враховуватиме всі можливі чинники.

Питання про вибір угруповання витрат вирішують звичайно залежно від поставленого завдання. Однак обмежитися тільки однією, однакою придатною для всіх випадків, класифікацією витрат неможливо, оскільки при цьому важко врахувати всю різноманітність виробничих чинників.

Результати проведеного дослідження показують, що в практичній діяльності більшості підприємств олійно-жирової галузі не використовують наукове визначення витрат. На практиці на олійно-жирових підприємствах для цілей фінансового обліку використовується класифікація витрат, наведена в П(С)БУ 16 "Витрати" [1], а для внутрішньогосподарського планування, обліку і калькулювання собівартості продукції – класифікація витрат відповідно до Методичних рекомендацій за формуванням собівартості продукції (робіт, послуг) на підприємствах олійно-жирової галузі, [2] затверджених наказом Державного Департаменту продовольства України від 06.09.2001 р. № 37 (далі – Методичні рекомендації). Відповідно до Методичних рекомендацій усі витрати класифікують: за місцями виникнення витрат; видами витрат; способами перенесення вартості на продукцію; ступенем впливу обсягу виробництва на рівень витрат; відношенням до собівартості продукції.

Виробнича собівартість – це технологічна собівартість, збільшена на суму витрат, пов'язаних з управлінням виробничими підрозділами які випускають продукцію. У разі, коли виробляється кілька видів продукції, останні можуть бути непрямыми витратами та розподілятися відповідно до обраної бази розподілу.

В олійно-жировій галузі до таких витрат відносять витрати, які:

– безпосередньо пов'язані з виробництвом олійно-жирової продукції: витрати на лабораторні дослідження якості сировини що надходить, сировини і матеріалів, напівфабрикатів; прямі виробничі витрати; витрати на розробку нормативів тощо;

– пов'язані з обслуговуванням виробничого процесу, а саме-з ремонтом виробничого устаткування; транспортуванням сировини матеріалів, готової продукції, напівфабрикатів; понесені допоміжними підрозділами олійно-жирових підприємств для вироблення і подачі в цехи енергії, пари, водню й аміаку.

Список використаних джерел:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 р. № 318.
2. Методические рекомендации по формированию себестоимости продукции (работ, услуг) на предприятиях масложировой отрасли Украины, утв. приказом Госдепартамента продовольствия Украины от 06.09.2001 г. № 37.

Annotation: The main problem of Otis article is an expenses and formation the cost prise of production.

Key words: production, expenses, cost prise, costs, output.

УДК: 658.155:657.44.

І.Ф. Полещук, к.п.н.,

Т.В. Ліщина, Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Вінниця.

ДОХОДИ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ

У статті проаналізовано показники доходів підприємства державної форми власності на основі даних фінансової звітності; розглянуто напрями збільшення доходів даного суб'єкта господарювання в умовах становлення та розвитку ринкової економіки.

Ключові слова: дохід (виручка) від реалізації продукції, чистий дохід, операційний дохід.

На сьогоднішній день основною ланкою господарювання економічної системи країни, що поступальним рухом розвивається у напрямку соціально-орієнтованої економіки є підприємство. В сучасних умовах діяльність кожного суб'єкта господарювання спрямована на задоволення суспільних потреб і отримання за це відповідної "винагороди" у вигляді доходу і прибутку [1; с. 452].

Варто зазначити, що поряд із приватним сектором економіки функціонують також підприємства державної форми власності, в умовах ринкових змін досить актуальною є проблема пристосування державних підприємств до ситуації, що склалася, а також визначення, наскільки товари та послуги, запропоновані такими підприємствами, відповідають ринковому попиту.

Дослідженням даної проблеми займалися такі вітчизняні вчені, як Г.М. Богославець, Р.В. Грачова, В.П. Кодацький, Н.М. Ушакова, І.О. Чаюн та інші [1-3].

Метою нашого дослідження був аналіз доходів державного підприємства для визначення ефективності його функціонування в умовах ринкової економіки.

Об'єктом дослідження є державне підприємство "Вінницькі теплові мережі", яке надає послуги з теплопостачання фізичним і юридичним особам міста Вінниці. Діяльність даного суб'єкта господарювання за 2004-2006 рр. характеризується наступним показником доходів (табл. 1).

Таблиця 1

**Показники доходів державного підприємства
"Вінницькі теплові мережі" за 2004-2006 рр. (тис. грн.)**

Показник	2004 рік	2005 рік	2006 рік	Темп росту, % 2005/2004	Темп росту, % 2006/2005
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	14806	18686	20690	126,2	110,7
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	12338	15572	16278	126,2	104,5
Інші операційні доходи	1524	644	712	42,3	110,6
Інші доходи	-	17	923	-	5429,4

Проаналізувавши наведені дані, можна помітити у доходах підприємства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) тенденцію до поступового зростання: у 2005 році порівняно з 2004 роком даний показник зріс на 3880 тис. грн. що становить 26,2 %; у 2006 році порівняно з 2005 роком даний показник зріс на 2004 тис грн що становить майже 11%. У першу чергу це зумовлено зміною тарифів на послуги, які надає державне підприємство.

Охарактеризуємо також зміни, що відбулись у значеннях показників чистих доходів підприємства. При цьому, варто зазначити, що чистий дохід дорівнює різниці між доходом від реалізації продукції та ПДВ акцизним збором, іншими вирахуваннями з доходу. До суми ПДВ у цьому випадку враховується лише те його значення, яке включене до складу виручки, [2; с.49]. У 2005 році темп росту показника чистих доходів державного підприємства порівняно з 2004 роком становив 26,2% а в 2006 році відповідно до 2005 року лише 4,5%. Причиною цього є надання державним підприємством у 2006 році знижок на свої послуги в сумі 964 тис. грн.